RAADSVOORSTEL

Zaaknummer:	00001278114
Onderwerp:	Concept Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord
Datum raadsvergadering:	*Invullen door de griffie*
Portefeuillehouder:	N. Langedijk
Programma:	2. Programma Fysiek

Publiekssamenvatting

De 17 gemeenten in Noord-Holland Noord (NHN), het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de provincie Noord-Holland werken samen aan een gezamenlijk koersdocument voor de ruimtelijke ontwikkeling in de regio: het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord. Het concept Ontwikkelperspectief NHN is gereed. Gelet op het strategische belang van het ontwikkelperspectief voor de toekomstige ontwikkeling van Dijk en Waard en de doorwerking ervan in toekomstige keuzes, stelt het college de gemeenteraad in de gelegenheid wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. De volgende wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het concept Ontwikkelperspectief NHN, zoals verwoord in de conceptbrief (bijlage 1):
   De stuurgroep Ontwikkelperspectief NHN te verzoeken de volgende wijzigingen in het Ontwikkelperspectief aan te brengen:
   a. de economische betekenis van recreatie en toerisme en de rol van recreatieve netwerken hierin nadrukkelijker te verankeren in het Ontwikkelperspectief NHN;
   b. hoofdstuk 5 (Koers houden en uitvoeren) primair te richten op de randvoorwaarden die noodzakelijk zijn voor de realisatie van de ambities uit het Ontwikkelperspectief NHN.
2. Het college opdracht te geven bovengenoemd besluit kenbaar te maken bij de Stuurgroep Ontwikkelperspectief NHN en deze te betrekken in het verdere proces.

Inleiding

De ruimtelijke uitdagingen in Noord-Holland Noord (NHN) worden steeds groter. De komende decennia hebben woningbouw, mobiliteit, landbouw, natuur, recreatie, bedrijven, het watersysteem, het energiesysteem en defensie behoefte aan ruimte. Ze vereisen bovendien een gezonde en klimaatbestendige leefomgeving en doen een beroep op andere hulpbronnen die nu of in de toekomst schaars zijn, zoals elektriciteit, zoetwater en arbeid.

Deze uitdagingen stoppen niet bij de grenzen van gemeenten of regio's. Daarom is een gezamenlijke en samenhangende aanpak nodig. Om die reden hebben de 17 gemeenten in NHN, de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier het initiatief genomen om een koersdocument voor de ruimtelijke ontwikkeling in de regio op te stellen: het Ontwikkelperspectief NHN. Met dit gezamenlijke verhaal zet de regio een koers uit voor de fysieke leefomgeving en formuleert zij een gezamenlijke stip op de horizon. Daarmee kan NHN de regionale opgaven beter in samenhang aanpakken en de belangen van de regio richting het Rijk en andere partijen beter behartigen. Alle betrokken partijen - zowel de opdrachtgevende

overheidspartijen als andere organisaties - dragen hieraan bij vanuit de eigen rol en bevoegdheden.

In maart 2026 heeft het college gereageerd op het overdrachtsdocument ‘Op weg naar een Ontwikkelperspectief NHN’. Het overdrachtsdocument liet de tussenstand zien van het gezamenlijke verhaal dat ontwikkeld wordt op basis van input van overheden, maatschappelijke partijen en partijen vanuit het bedrijfsleven.

Met de ontvangen reacties is het document verder uitgewerkt tot een volwaardig concept Ontwikkelperspectief NHN (bijlagen 2 en 3). Dit concept wordt gelijktijdig behandeld door de colleges van de 17 gemeenten, de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

De gemeenteraad wordt met voorliggend voorstel in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Op deze wijze kunnen aandachtspunten vanuit de gemeenteraad worden betrokken bij de definitieve besluitvorming en de verdere uitwerking van het ontwikkelperspectief.

Beoogd effect

Het Ontwikkelperspectief NHN vormt het gezamenlijke ruimtelijk koersdocument van de 17 gemeenten in NHN, de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Het vormt een stevige basis voor de samenwerking tussen de betrokken partijen en met het Rijk.

Op het concept Ontwikkelperspectief worden wensen en bedenkingen kenbaar gemaakt in aanloop naar de definitieve besluitvorming begin 2027.

Kader

Het indienen van een reactie namens de gemeente op een regionaal conceptdocument is een bevoegdheid van het college. Hoewel dit niet formeel verplicht is, wordt de gemeenteraad verzocht om wensen en bedenkingen ten aanzien van het concept Ontwikkelperspectief NHN kenbaar te maken.

- Op 29 november 2024 zijn de 17 NHN-gemeenten, provincie Noord-Holland en het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier de Samenwerkingsovereenkomst Ontwikkelperspectief NHN aangegaan. In deze overeenkomst zijn afspraken vastgelegd over het gezamenlijk opstellen van het Ontwikkelperspectief.
- Collegebericht Opgavendocument Noord-Holland Noord d.d. 25 maart 2025.
- Collegebesluit Reactie op het Overdrachtsdocument Ontwikkelperspectief NHN d.d. 3 maart 2026.
- Collegebericht Ontwikkelperspectief NHN d.d. 1 september 2026.

Argumenten per beslispunt

1. De volgende wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het concept Ontwikkelperspectief NHN, zoals verwoord in de conceptbrief (bijlage 1):
   De stuurgroep Ontwikkelperspectief NHN te verzoeken de volgende wijzigingen in het Ontwikkelperspectief aan te brengen:
   a. de economische betekenis van recreatie en toerisme en de rol van recreatieve netwerken hierin nadrukkelijker te verankeren in het Ontwikkelperspectief NHN;

b. hoofdstuk 5 (Koers houden en uitvoeren) primair te richten op de randvoorwaarden die noodzakelijk zijn voor de realisatie van de ambities uit het Ontwikkelperspectief NHN.

1. *Het concept Ontwikkelperspectief NHN biedt een goede basis voor de samenwerking binnen de regio NHN en met het Rijk.*

De grote opgaven op het gebied van wonen, economie, bereikbaarheid, energie, klimaat en leefomgeving houden niet op bij de gemeentegrenzen. Een goede samenwerking binnen Regio NHN is noodzakelijk om deze opgaven effectief aan te pakken. Het Ontwikkelperspectief NHN biedt hiervoor een gezamenlijke koers en vormt de basis voor de verdere samenwerking.

Met de Ontwerp-Nota Ruimte zegt het Rijk dat ‘elke regio telt’ en nodigt het regio’s uit voor het opstellen van een integraal perspectief. Met het opstellen van het Ontwikkelperspectief NHN hebben de 17 gemeenten, de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier deze uitnodiging actief opgepakt en de regio op de kaart gezet bij het Rijk. Het ontwikkelperspectief beschrijft voor welke nationale opgaven de regio van betekenis kan zijn en welke randvoorwaarden daar dan bij horen.
Het Rijk is inmiddels aangesloten bij het proces. Tijdens het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving van 9 september 2026 hebben het Rijk en de regio afgesproken om gezamenlijk op te trekken in de verdere uitwerking van het ontwikkelperspectief, met als doel onderschrijving door de samenwerkende regionale partijen in het eerste kwartaal van 2027.

2. *Het concept Ontwikkelperspectief NHN sluit aan bij de Strategische Omgevingsvisie 2047.*

Het concept Ontwikkelperspectief NHN sluit goed aan bij de kwaliteiten, kansen en uitdagingen van zowel de regio als de gemeente Dijk en Waard. De voorgestelde koers is in lijn met de ambities en opgaven uit de Strategische Omgevingsvisie 2047 van Dijk en Waard en kan een goede bijdrage leveren aan de realisatie daarvan.
Dijk en Waard is een groeiende gemeente die volop in ontwikkeling is. Zowel het ontwikkelperspectief als de Strategische Omgevingsvisie benadrukken dat groei niet op zich zelf staat, maar hand in hand moet gaan met werkgelegenheid, voorzieningen, recreatiemogelijkheden, een gezonde leefomgeving en het behouden van het karakter van dorpen en wijken. Ook de inzet op verstedelijking rondom het OV-knooppunt, het versterken van en investeren in de bereikbaarheid en het verbeteren van de woon-werkbalans, zodat inwoners dichtbij huis kunnen wonen, werken en leren, sluit naadloos aan bij de koers die Dijk en Waard heeft ingezet. Met projecten als Kanaalpark, het herstel van het Oosterdelgebied, de Groene Loper en Langedijk Ontwikkelt met Water werkt Dijk en Waard aan de versterking van natuur, recreatieve voorzieningen en groen-blauwe verbindingen in en rondom het stedelijk gebied. Deze benadering zit ook goed verweven in het ontwikkelperspectief.

3. *De reactie van het college op het overdrachtsdocument ‘Op weg naar een Ontwikkelperspectief NHN’ is voldoende verwerkt in het concept Ontwikkelperspectief NHN.*

In het voorjaar van 2026 heeft het college gereageerd op het overdrachtsdocument. Daarbij heeft het college aangegeven dat het document een herkenbaar verhaal bevat en een goede eerste stap vormt naar een gezamenlijke koers. De reactie bevatte een aantal adviespunten ter verbetering en aanscherping van het Ontwikkelperspectief NHN. Deze reactie is grotendeels en voldoende verwerkt in het concept Ontwikkelperspectief NHN, zoals te lezen is in de Nota van Beantwoording (bijlage 3).

4. Met de conceptbrief worden twee wijzigingsvoorstellen gedaan ter versterking van het Ontwikkelperspectief NHN.

Het college onderschrijft de hoofdlijnen van het concept Ontwikkelperspectief NHN en spreekt met de bijgevoegde conceptbrief de intentie uit om het ontwikkelperspectief begin 2027 te onderschrijven. Daarbij worden twee wijzigingsvoorstellen gedaan.

Het eerste voorstel heeft betrekking op de positie van recreatie en toerisme binnen het ontwikkelperspectief. Het college ziet kansen om de economische betekenis van deze sector en de rol van recreatieve netwerken nadrukkelijker te verankeren. De unieke combinatie van kust, stad en landelijk gebied is een onderscheidende kwaliteit van de regio en biedt kansen voor de verdere ontwikkeling van de vrijetijdseconomie, werkgelegenheid en brede welvaart.

Met het tweede voorstel beoogt het college een duidelijker onderscheid aan te brengen tussen koersvorming en uitvoering. Om deze koers vast te houden en gezamenlijk bij te sturen, wordt in het ontwikkelperspectief geadviseerd om een Integraal bestuurlijk platform in te richten en het Rijk en het hoogheemraadschap hier onderdeel van te maken. Het college onderschrijft het belang van een goede governance en ziet de inrichting van een Integraal bestuurlijk platform als een waardevolle stap in de verdere ontwikkeling van de samenwerking binnen NHN. Tegelijkertijd is het college van mening dat de uitwerking van governance, overlegstructuren en bestuurlijke afspraken niet past binnen het ontwikkelperspectief zelf. Gelet op de aard en functie van het ontwikkelperspectief als koersdocument voor de lange termijn, stelt het college voor om hoofdstuk 5 primair te richten op de randvoorwaarden die noodzakelijk zijn om de ambities te realiseren. Daarmee blijft ook dit hoofdstuk relevant en houdbaar over een langere periode.

5. De raad wordt in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Het onderschrijven van het Ontwikkelperspectief NHN is een bevoegdheid van het college. Het ontwikkelperspectief is een strategisch koersdocument zonder juridisch bindende status. In het perspectief worden geen definitieve ruimtelijke keuzes gemaakt. Deze worden in een later stadium gemaakt bij de uitwerking in omgevingsvisies, programma's en concrete ruimtelijke besluiten. Besluitvorming over kaders en investeringen blijft daarbij voorbehouden aan de gemeenteraad.
Gelet op het strategische belang van het ontwikkelperspectief en de mogelijke doorwerking ervan in toekomstige besluitvorming acht het college het wenselijk de gemeenteraad vooraf te betrekken.

2. Het college opdracht te geven bovengenoemd besluit kenbaar te maken bij de Stuurgroep Ontwikkelperspectief NHN en deze te betrekken in het verdere proces.

1. *Met de brief worden de wensen en bedenkingen op het concept Ontwikkelperspectief NHN kenbaar gemaakt.*

Na besluitvorming door de gemeenteraad zal het college het besluit kenbaar maken bij de stuurgroep, door middel van bijgaande conceptbrief (bijlage 1). Daarbij zal het college ook enkele aandachtspunten meegeven aan de stuurgroep ten behoeve van een krachtige uitvoering van het ontwikkelperspectief. Daarmee geeft het college alvast richting mee voor de op te stellen uitvoeringsagenda.

De ontvangen reacties naar aanleiding van de wensen en bedenkingen procedure worden door de Stuurgroep Ontwikkelperspectief NHN verzameld en gebundeld. Omdat deze van belang zijn voor de verdere uitvoering van de koers, worden zij opgenomen in een verzamelbijlage bij het Ontwikkelperspectief NHN.

Kanttekeningen en risico’s
Er zijn geen risico’s verbonden aan het geven van een reactie op het concept Ontwikkelperspectief NHN.

Alternatieven
Het alternatief is om geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken bij de Stuurgroep Ontwikkelperspectief NHN. In dat geval ontbreken de aandachtspunten die Dijk en Waard belangrijk vindt voor het Ontwikkelperspectief NHN.

Samenwerking en participatie
Zowel de wijzigingsvoorstellen als de aandachtspunten, zoals verwoord in de conceptbrief (bijlage 1), zijn in samenwerking met de andere gemeenten in Regio Alkmaar tot stand gebracht.

Bij het opstellen van het Ontwikkelperspectief NHN is samenwerking tussen overheden en betrokkenheid van belangrijke stakeholders essentieel. Provincie, gemeenten en het hoogheemraadschap zijn zich hiervan bewust. In de voorbereiding van het concept Ontwikkelperspectief NHN zijn gesprekken gevoerd met een groot aantal maatschappelijke organisaties en met het Rijk.

Financiën
De provincie, het hoogheemraadschap en de gemeenten dragen allemaal bij aan de financiering van het Ontwikkelperspectief NHN. In de samenwerkingsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de financiële bijdragen van de deelnemende partijen. De werkzaamheden voor het opstellen van het Ontwikkelperspectief NHN worden uitgevoerd binnen de hiervoor beschikbare middelen.

Communicatie
Er wordt geen afzonderlijke communicatielijn voorgesteld over het collegebesluit. De communicatie over het Ontwikkelperspectief NHN vindt plaats vanuit de regionale projectorganisatie.
De gemeenteraad is gedurende het proces op verschillende momenten geïnformeerd via raadsinformatiebrieven, regionale nieuwsbrieven, regionale raadsinformatiebijeenkomsten en congressen. Het concept Ontwikkelperspectief NHN en het bijbehorende proces is op 2 september 2026 toegelicht tijdens een regionale raadsinformatiebijeenkomst.
Daarnaast wordt op 30 oktober 2026 een congres georganiseerd voor bestuurders, raadsleden en maatschappelijke partijen. Tijdens dit congres worden het Ontwikkelperspectief NHN nader toegelicht en is er gelegenheid om hierover met elkaar in gesprek te gaan.

Uitvoering
De definitieve versie van het Ontwikkelperspectief NHN wordt in februari 2027 ter besluitvorming voorgelegd aan de colleges van de 17 gemeenten, de provincie en het hoogheemraadschap. Dan wordt aan de colleges voorgesteld om het Ontwikkelperspectief te onderschrijven. Met deze onderschrijving spreken de betrokken partijen hun bestuurlijk commitment uit om de afgesproken koers in te zetten.

Na onderschrijving van het Ontwikkelperspectief NHN door alle partijen, wordt de koers verder uitgewerkt in een uitvoeringsagenda. Hierin wordt concreet gemaakt welke acties hieruit voortvloeien en welke partijen zich aan de uitvoering committeren.

Bijlagen, onderdeel van het besluit

1. Conceptbrief met reactie op het concept Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord
2. Concept Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord
3. Nota van beantwoording bestuurlijke reacties op het overdrachtsdocument ‘Op weg naar het Ontwikkelperspectief NHN’

Bijlagen ter informatie

-